

”Suomen betoniteollisuus turvallisin maailmassa”

”Erään tehtaan elementtilinjan purkupaikalla työmies nousi jumiutuneen muotin päälle. Kangella työntäen hän yritti saada elementtiä irtomaan. Yht’äkkiä elementti vapautui muotista. Samalla mies menetti tasapainonsa ja hän kaatui puolen metrin korkeudesta päälle edellä lattialle.”

”Eräessä ontelolaattatehtaassa purettiin muotteja. Yksi kiiloista ei tahtonut irrota. Mies löi voimalla. Kiila vapautui ja sai vauhtia jännittyneestä vaijerista iskeytyen suoraan työmiehen otsaan.”

Molemmissa tositapauksissa henkilöt olivat suojanneet päänsä kypärällä. Ontelolaattatehtaassa kiilan isku sai kypärään reiän. Molemmat miehet jatkavat edelleen työelämässä.

Kokeneella työsuojelun ja tapaturmien torjunnan ammattilaisella Juha Merjamaalla on kerrottavanaan monta tarinaa, joista kaikki eivät pääty kovin onnekaasti.

”Suurin osa työtapaturmista on seurausta kaatumisesta, hyppäämisestä, liukastumisesta tai putoamisesta”, Merjama listaa. ”Kun kaadutaan matalalta, reagointiin ei juuri jää aikaa. Kädet ja pää ovat vaarassa.”

”Pää on ihmisen heikoin lenkki.”

”Kolhun jälkeen elämänlaatu voi olla kovin erilainen, eikä pelkästään uhrilla, vaan myös läheisillä.”

Kypärä on pelastanut elämiä”, Merjama tiivistää korostaen elämänlaadun merkitystä. Hän harmittelee Suomessa syntyvien ohimenevien sekä pysyvien aivovammojen kohtuuttoman suurta lukumäärää. ”Kaikkea ei tarvit-

se itse kantapään kautta oppia. Kuolintapaukset kyllä ylittävät uutiskynnyksen, mutta läheltä piti -tilanteet jäävät helposti noteeraamatta”, sanoo Merjama. Samalla hän toivoo, että turvallisuusajattelu siirtyisi työpaikoilta myös koteihin.

”Työturvallisuusyhtiö perustuu riskien arviointiin sekä niiden torjuntaan. Täytyy löytää vaarapaikat ja poistaa ne. Jos se ei onnistu, viimeiseksi keinoksi jää suojainten käyttö. Myös puutteellinen riskien arviointi johtaa tilanteeseen, jossa suojautuminen muodostuu riittämättömäksi tai jopa mahdottomaksi.”

Tapaturma Oy:n toimitusjohtaja Juha Merjama lähtee työturvallisuuskoulutuksissaan siitä, että yritysten oma väki itse arvioisi omat riskinsä. Tällöin tietoisuuden vaarapaikoista kasvaa eikä tieto valu yritysten ulkopuolelle.

”Työturvallisuus korreloi työn tekemisen laatuun”, painottaa vuodesta 1998 alkaen työturvallisuusyhtiön parissa viihtynyt Merjama. ”Tehdessään työtä työturvallisuuden eteen yritys investoi samalla myös työhyvinvointiin ja tuottavuuteen.”

Kohti turvallista betoniteollisuutta

Betoniteollisuus ry asetti noin vuosikymmen sitten tavoitteen, jossa Suomen betoniteollisuudesta tehtäisiin vuo-

”Tapaturma säikäyttää”

Lipa-Betonilla oli tehty töitä pitkään ilman onnettomuuksia. Kun vuokratyöntekijä sai työtapaturmassa kallonmurtuman, tehtaalla havahduttiin. Näin voi käydä, vaikka yritys paneutuu vakavissaan turvallisuusseikkoihin. Tapaus ei johtanut pysyviin vammoihin, mutta oli selvää, että työturvallisuus sai entistäkin suuremman merkityksen työprosesseissa.

Lipa-Betoni on osallistunut työturvallisuuskisaan jo vuodesta 2012 alkaen ja tehnyt sitä ennen tehtaan työolosuhteita turvallisiksi. Tapa-

”Joskus minut leimataan ilonpilaajaksi. Sanovat, että puutetaan lillukan varsiin”, naurahtaa Juha Merjama, joka tunnetaan Suomessa työsuojelun ja tapaturmien torjunnan kokeneena kouluttajana ja turvallisemman työympäristön puolesta puhujana. Itse hän pitää turvakengästä ruohoa leikatessaan ja kuulosuojaimia tampatessaan mattoja.

”Moni valitsee suojainten hankalaa käyttöä. Turhaan”, muistuttaa Merjama ja muistaa tapauksen, jossa hiomakivi oli paukahtanut ilman suojalaseja smirgeliä käyttäneen miehen silmille. Hoitolaitoksessa mies oli huokaisut: ”Tämän valkoisen kepin käyttö se vasta hankalaa onkin.”

teen 2015 mennessä maailman turvallisin. Keinoiksi tavoitteen saavuttamiseksi päätettiin julistaa vuosittainen työturvallisuuskilpailu sekä asiaan liittyvän tiedon ja koulutusmateriaalin jakaminen sekä koulutusten järjestäminen.

Määräaika on umpeutumassa. Jää nähtäväksi, saavutetaanko asetetut tavoitteet.

”Työ ei kuitenkaan lopu”, työturvallisuuskouluttaja Merjama vakuuttaa.

”Hyvään suuntaan olemme menossa.”

”Niin kauan kun on ihminen mukana, on aina tarvetta työturvallisuuteen.”

”Ei ole olemassa mitään temppuja. Aina ei edes haarniska auta.”

uksen vauhdittamana elementtitehtaassa siirryttiin kypärän ja leukahihnan käyttöpakkoon. Myös silmä- ja hengityssuojaimet ovat käytössä.

”Tehtaalla tehdään riskikartoituksia tiuhaan ja pyritään selvittämään ennakoita, kuinka työvaiheista saadaan turvallisia”, kertoo Lipa-Betonin työsuojeluvastuuvaltuutettu, raudoittajan tehtävissä työskentelevä Toni Lintu. Hän mainitsee tehtaan työntekijöiden kokevan turvallisuusasiat tärkeinä, ja että ohjeita noudatetaan tunnollisesti.

Työturvallisuuskilpailuissa Toni Lintu näkee sen hyvän puolen, että asioita katsotaan ulkopuolisin silmin.

”Turvallisuus on jokaisen asia. Aina pystyy parantamaan.”

Tekstit ja kuvat: Heikki Luukkainen | Lipsanen konsernin PILARI-lehti 2/2015

